

БӨЛІМ: МАТЕМАТИКА

Айнымалысы бар өрнектер

ЖАРИЯЛАНДЫ
14.03.2018СІЛТЕМЕ
<https://bilimger.kz/25765/>

АННОТАЦИЯ / АҢДАТПА

Декенова Багила

Сабақтың мақсаты: Айнымалысы бар өрнектерді анықтау, дәлелдеу және есептер шығаруда қолдану.

Сабақ түрі: Жаңа сабақ

Сабақтың әдісі: Түсіндіру, топтық жұмыс, ой қозғау.

Сабақтың көрнекілігі: Интерактив такта, геометриялық фигуралар,

Бағалау критерийі: Айнымалысы бар өрнек мен санды өрнекті ажырата алады, анықтамасын біледі, есептер шығаруда қолдана алады.

Сабақтың барысы: Ұйымдастыру кезеңі

а) оқушылармен амандасу

б) түгендеу

в) сабақтың мақсатымен таныстыру

Үй жұмысын тексеру

1) $(0,6-1)*1,5= -0,6$

2) $(0,25-1):(-5)=-0,15$

3) $(1,3-0,5)*(-3,5)=-0,15$

4) $1,4: (-7)+(-0,8)=1$

5) $3,5* (-2)+(-8)=-15$

$$6) 5,6: (-4)+0,4=-1$$

Жаңа сабақ:

Құрамында әріптері бар өрнек айнымалылары бар өрнек деп аталады. Мыс: айнымалылары бар өрнектер.

Айнымалылары бар өрнектер. Айнымалының берілген өрнектің мағынасы болатын мәндерін айнымалының қабылдайтын мәндері деп атайды.

Мысалы:

$x \neq 3$ себебі $x=3$ болса, бөлшектің бөлімі 0-ге тең болады. Санды 0-ге бөлуге болмайтындықтан x -тің 3-ке тең мәнінде өрнегінің мағынасы болмайды.

Мұндағы 26 саны $-7a+5$ өрнегінің $a=3$ болғандағы мәні.

Айнымалылары бар өрнектер формулаларды жазуда пайдаланылады Мысалы: $m=2k$ жұп сандар формуласы.

Егер $k=-3$ болса, $m=2*(-3)=-6$ -6 жұп сан $n=2k+1$ тақ сандар формуласы. Егер $k=-4$ болса $m=2*(-4)+1=-7$.

1-тапсырма

Бірінші қатарға айнымалылары бар өрнектерді, екінші қатарға санды өрнектерді жазыңдар.

$$12+a; \quad 2a+v; \quad 91:13-10$$

$$17*3-5; \quad X^2+7; \quad 0,6-5*3;$$

— 4

Жауаптары:

Айнымалылар бар өрнектер:

$$12+a; \quad 2a+v; \quad X^2+7;$$

Санды өрнектер:

$$17*3-5; \quad 91:13-10; \quad 0,6-5*3 -4$$

2-тапсырма

$$2+3a \quad \text{мұндағы} \quad a=4; 5$$

$$7-2v \quad \text{мұндағы} \quad v=-1; 3$$

$$8c-9 \quad \text{мұндағы} \quad c=3; 2$$

Жауаптары:

$$2+3*4=14$$

$$2+3*(-5)=-13$$

$$7-2*(-1)= 9$$

$$7-2*3= 1$$

$$8*3-9=15$$

$$8*(-2)- 9=-25$$

Сергіту сәті:

1,2,3 қарлығаш боп ұш,

4.5.6 қарлығаш боп қалқы.

7,8,9,10 өз ұяңа қон.

Кері байланыс.

Айнымалысы бар өрнектер мен санды өрнектерді қалай анықтадық?

Рефлексия .

Бүгінгі сабақтан алған әсерім.

Түсіндім Толық түсінбедім түсінбедім

ҚМ АА Күәлік нөмірі: **KZ45VPY00102718** — ҚР Мәдениет және Ақпарат министрлігі

© 2026 **Bilimger.kz** Ақпараттық-танымдық білім порталы. Барлық мазмұн авторлық құқықпен қорғалған.